

VEČERNIK

POŠTINA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNISTVA 25-67
Štev. 96 UPRAVE 28-67
POŠTNI CEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, četrtek 27. aprila 1939

NAROCNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Sporazum je sklenjen

Danes dopoldne sta predsednik vlade Dragiša Cvetković in predsednik HSS dr. Vladko Maček podpisala sporazum, ki bo te dni objavljen — V nedeljo seja vseh hrvatskih poslancev v Zagrebu — Pred sestavo koalicijske vlade

ZAGREB, 27. aprila. SINOČI OB 18. URI STA SE SESTALA PREDSEDNIK VLADE G. DRAGIŠA CVETKOVIĆ IN PREDSEDNIK HSS G. DR. VLADKO MAČEK V BANSKI PALAČI V ZAGREBU NA NOVE RAZGOVORE, KI SO TRAJALI DO 19. URE. DAVI SO SE RAZGOVORI NADALJEVALI IN KONČALI SPORAZUM S HRVATI JE PODPISAN IN BO BESEDILO ŽE V KRAJEM OBJAVLJENO. ZA NEDELJO, 30. T. M., JE SKLICAL G. DR. VLADKO MAČEK V ZAGREB VSE POSLANCE KMETSKO-DEMOKRATSKE KOALICIJE NA SEJO, NA KATERI JIM BO SPOROČIL VSEBINO SPORAZUMA, NAKAR BO ODPOTOVAL V BEOGRAD. PO PRIHODU G. DR. MAČKA V BEOGRAD BO SESTAVLJENA NOVA KOALICIJSKA VLADE, V KATERO BODO STOPILI 4 HRVATI IN NAJBREŽE EN SAMOSTOJNI DEMOKRAT, DOČIM BO Z DRUHE STRANI ZASTOPANA V VLADI LE JRZ. SESTAVA NOVE KOALICIJSKE VLADE BO POVERJENA G. DR. MAČKU, AKO PA ON MANDATA NE BO SPREJEL, JO BO SESTAVIL ZOPET G. DRAGIŠA CVETKOVIĆ. V KOALICIJSKO VLADO BODO S STRANI HRVATOV VSTOPILI PO VSEJ PRILIKI INŽ. KOŠUTIĆ, ŠUTEJ IN ŠUBAŠIĆ; DRUGI SE ŠE NE IMENUJEJO. BAN HRVATSKE BO PA POSTAL NAJBREŽE BIVŠI UNIV. PROFESOR, OVDETNIK DR. I. ANDRES.

ZADNJI RAZGOVORI

ZAGREB, 27. aprila. Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković je prispel v Zagreb večer ob 16.50 iz Beograda v spremstvu svojega kabinetskega šefa g. Boška Anastasijevića in direktorja Avale g. Perića. Po pozdravu na železniški postaji se je odpravil predsednik vlade v bansko palačo, kjer se je ob 18. uri sestel z g. dr. Vladkom Mačkom. Za ta sestanek je vla-

dal tako v Zagrebu kakor v Beogradu in po vsej ostali državi velikansko zanimanje, ker se je splošno sodilo, da bo pomenil zaključek pogajanj in končni sporazum. Ves čas razgovora v banski palači je bila zbrana pred njo na Markovem trgu ogromna množica ljudi, ki je čakala na izid.

PODPIS SPORAZUMA

Kakor se je naknadno izvedelo, je bil

večerašnji sestanek namenjen le še rešitvi zadnjih formalnih vprašanj in dokončni stilizaciji sporazuma. Pričakovano, da bodo prizadevanja g. Cvetkovića in g. dr. Mačka končno kronana z uspehom, so se v polni meri izpolnila. Današnji dopoldanski sestanek je bil zato namenjen samo še podpisu sporazuma, ki bo te dni objavljen in zato podrobnosti še niso znane.

MEJNIK DVEH DOB

Novica o doseženem in podpisanem sporazumu s Hrvati, ki dokončno odstranile vse, kar je doslej zaviralo notranjo konsolidacijo države in bratsko sodelovanje Srbov, Hrvatov in Slovencev, je vzbudila v Zagrebu in po vsej državi nepopisno veselje. Dvajsetletna trenja bodo s tem prenehala in vsa Jugoslavija se bo lahko notranje složna in na zunanjo moč in varna posvetila rešitve naših nujnih kulturnih, gospodarskih in socialnih vprašanj ter ustvaritvi boljše bodočnosti vseh državljanov. Današnji dan pomeni zato zgodovinski mejnik dveh dob naše mlade zgodovine.

ODMEV V SVETU

LONDON, 27. aprila. Vest o podpisu sporazuma s Hrvati med Cvetkovićem in dr. Mačkom je vzbudila tu veliko pozornost in najboljše vtis. O njej poročajo tudi že vse radioodjavnice po Evropi in Ameriki, kakor tudi mnogi listi.

Hitlerjev govor že sestavljen

BERLIN, 27. aprila. Govor, ki ga bo imel v petek Hitler, je že sestavljen. Besedilo je bilo določeno še preden so v Angliji sprejeli sklep o vojaški obvezni službi. Trenutno prestavljajo govor na važnejše evropske jezike, a o kakšni izpremembi besedila za enkrat še ni govora.

ANGLIJA IMA ŽE MILIJON VOJAKOV

LONDON, 27. aprila. Po poročilu vojne ministrice se je samo zadnji teden prijavilo v armado 130.000 prostovoljcev. Stanje efektivne angleške vojske je ta teden preseglo milijon vojakov.

HENDERSONOVO OPOZORILO

BERLIN, 27. aprila. Angleški veleposlanik Henderson je bil po sprejemu pri zunanjem ministru Ribbentropu na razgovoru z državnim podtajnikom za zunanje zadeve, Weizsäckerjem. Henderson mu je pomenil vso resnost položaja in odločnost Anglije, da bo do kraja izvedla politiko, ki ji je pravkar začela.

TELEKI IN CSAKY PRIDEJA V BERLIN

BERLIN, 27. aprila. Dne 29. t. m. bosta prispela v Berlin madžarski ministrski predsednik in zunanji minister.

Pakt med Rusijo in Turčijo

POTEMKIN PRINAŠA V ANKARO BESEDILO VOJASKE ZVEZE MED SOVJETSKO RUSIJO IN TURČIJO

CARIGRAD, 27. aprila. Sinoči je prispel v mesto namestnik ruskega zunanjega ministra Potemkin, ki potuje v Ankaru. V poučenih krogih trdijo, da nosi Potemkin s seboj besedilo vojaškega pakta med Rusijo in Turčijo, po katerem bo nudila prva drugi v primeru neizvzvanega napada svojo vojno silo na pomoč. V Sofiji je bil Potemkin je odklonil vsako zjavo, sploškega predsednika Kjoseljvanova. Na po-

vratku iz Ankare se bo Potemkin znova ustavil v Sofiji in se v dva, tridnevno bivanje sestel z vodilnimi bolgarskimi politiki. V Bukarešti bo imel razgovore z romunskim zunanjim ministrom Gafencom. Potemkin je odplnil vsako izjavo, splošno pa trde, da bodo vsi razgovori za nadaljnji razvoj prilik na jugovzhodu Evrope izrednega pomena.

Zapiski

Rudolf Hess

Včeraj je slišala nac.-socialistična stranka v Nemčiji 45. rojstni dan Hitlerjevega namestnika Rudolfa Hessa.

Hess je bil rojen dne 26. apr. l. 1894. kot sin nemških izseljencev v Aleksandriji v Egiptu. Studiral so ga poslali starši v Godesberg in Hamburg. V svetovni vojni se je javil kot prostovoljec, bil na vzhodni in zahodni fronti kot letalec in bil večkrat ranjen. Takoj po končani vojni se je še kot student pridružil nacionalno-socialističnemu gibanju Adolfa Hitlerja in postal njegov najbližji zaupnik in prijatelj, dejanski njegov »alter ego«. L. 1925. je postal Hitlerjev osebni tajnik in adjutant, l. 1932. predsednik politične centralne komisije nacionalno-socialistične stranke, l. 1933., ko je nacionalni socializem dobil v svoje roke vodstvo Nemčije in je Adolf Hitler postal vodja države in kancelar, je pa bil Rudolf Hess imenovan za Hitlerjevega namestnika v vodstvu stranke, kar je še vedno. V tem svojstvu ima tudi položaj državnega ministra (ministra brez listnice). V javnosti nastopa Hess bolj poredkoma.

Tudi Bolgarija ostane nevtralna

Predsednik vlade Kjoseljvanov je naznačil, da hoče Bolgarija nasproti evropskim dogodkom ostati tudi nadalje nevtralna in se ne bo vtikati v ideološka trenja obeh taborov. K Balkanski zvezi bi pristopila samo pod pogojem, če se ji odstopi Dobruđa in omogoči svoboden izhod na Egejsko morje po bolgarski zemlji. Vendar bi se tudi kot članica te zveze ne hotela vezati, da bi s svojo vojaško močjo branila sosedne zaveznice.

Angleška napaka

Lord Tyrrell, ki je bil več let angleški veleposlanik v Parizu, je izjavil zadnjič nekemu francoskemu novinarju: »Največja napaka, ki smo jo Angliji naredili po letu 1918., je bila ta, da smo mislili, da smo Nemci Angliji, Francozi pa Nemci.«

Češki Nemci v Rajshtagu

Na zasedanju Rajshtaga so iz češkega protektorata pozvani Ernest Kundt in Rudolf Meckel (Praž), Rajmund Zigel (Jihlava), Karl Voltar (Brno), Hans Fosten (Budejovice). Iz Memela sta poklicana Ernest Neumann in Viljem Bertuleit.

Sultan iz Džohore — špijon...

Na povratku s Hitlerjeve proslave v Berlinu so francoske oblasti aretirale sultana iz Džohore, ker je v nekem alžaskem mestecu fotografiral okolico. Odvedli so ga v Strassbourg, kjer so dognali, da ni smenal vojaških objektov. Ko so prišli še iz Londona zagotovili, da je mož korekten, so ga izpustili.

Narod in njegov obstoj

Cim bolj raste zavest kakega naroda, tem bolj čuti svojo ogroženost. Pokličanost naroda pomeni neprestano borbo za njegovo duhovno določeno in življenjsko varnost. Ni ga naroda, ki bi ga tuje sile ne hotele zmešati, spraviti proč od njemu lastnega smisla, zavrti v razvoju ali celo uničiti. Narod živi v stalni nevarnosti, da duhovno popusti, življenjsko oslabi in zgodovinsko preneha vplivati. Proti taki nevarnosti je edino sredstvo v resnično integralni narodni skupnosti. Le integralna narodna povezanost da resnično človeško soglasje. (E. Kocbek, Dejanje).

Konec obiska v Berlinu

CINCAR-MARKOVIĆ PRI HITLERJU, GÖRINGU IN HESSU — O PRISTOPU K PROTOKOMINTERNEMU PAKTU NI BILO NITI GOVORA

BERLIN, 27. aprila. Včeraj dopoldne je sprejel Hitler jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Cincar-Markovića v enouratni avdienci. Opoldne je dr. Marković kosil z Ribbentropom, popoldne sta se z maršalom Göringom razgovarjala dve uri o vseh aktualnih vprašanjih obeh držav. Z namestnikom vodje, Hessom, sta obravnavala manjšinsko vprašanje. S tem

je bil oficelni del programa zaključen. Danes bo izdan uradni komuniké. Ob 11. je dr. Marković z letalom našega Aeroputa zapustil Berlin. Iz zanesljivega vira se zjutnje, da ni bilo o pristopu Jugoslavije k protikominternemu paktu niti govora, s čimer so zavrnjene vse vesti, ki so jih nemški listi posneli iz italijanskega tiska.

Vedno večja odločnost v USA

ZANIMIV PREDLOG ZA NOVELIZACIJO OSNUTKA ZA SPREMEMBO NEVTRALITETNEGA ZAKONA — IZJAVA WALLACEA

WASHINGTON, 27. aprila. Predsednik zunanjepolitičnega odbora v senatu, senator Pittman, je imel včeraj dolgo konferenco z višjimi uradniki državnega departementa. Gre za nujno spremembo spremembe zakona o nevtralnosti, po kateri bodo celo ameriške ladje vozile vojni material v francoskega imperija. To je v luče angleških dominonov ter v luče francoskih in angleških kolonij. Ta senzacionalna sprememba je bila storjena par dni pred 28. aprilom. Po dosedanjim spremembam bi morale po vojni material v USA angleške in francoske ladje same.

NEW YORK, 27. aprila. United Press: Ameriški poljedelski minist. Henry Wallace je imel včeraj govor, v katerem je dejal, da bodo USA, ako bo treba zavarovati mlr, sklenile prehodne vojaške zveze.

NEW YORK, 27. aprila. List »New York Telegram« naglašja pripravljenost USA, da nudi Angliji in Franciji vsjo pomoč v orožju in surovinah, kajti poraz teh dveh bi bil tudi poraz Amerike.

Maribor, 27. aprila.

Sporodno z dejstvom, da je poleg Grčije vstopila tudi Turčija v blok mirovnih držav pod vodstvom Anglije, stopa v ospredje zanimiva primera sedanjega položaja s predvojnimi stanjem. Turčija, članica Balkanske zveze, je ob enem povezana po Prednjazajski zvezi z Irakom, Iranom (Perzijo) in Afganistanom, deželami, ki leže na področju glavne nemške predvojne osi prodiranja na Vzhod Berlin-Bagdad.

Vse štiri države so v mednarodnem pogledu velike važnosti. Saj predstavljajo celinski pot iz Evrope na Vzhod, pot ki je z razvojem letalstva dobila ogromen strateški pomen. Po tej poti je mogoče z letali obvladati zvezo z Indijo. V Iraku so izvirni nafti, za katero sta že pred svetovno vojno vodili Anglija in Nemčija veliko borbo. V notranjepolitičnem pogledu skušajo vse te države prevzeti evropsko civilizacijo, vse so prežete s svežim nacionalizmom, ki skuša v zvezi z vsem arabskim svetom priboriti narodom čim večjo politično samostojnost.

Z izjemo Turčije pa v teh državah notranja politična situacija ni vedno razčiščena. Propaganda osl. Rim - Berlin napenja vse moči, uporablja je predvsem palestinsko vprašanje. V Iraku in Iranu so se ojačile germanofilne struje; v Iraku je Nemčija dobila petrolejske koncesije, v Iranu je sodelovala pri izgraditvi železniških prog.

Vztrajna angleško-francoska propaganda, zlasti pa zadnji dogodki, so spremenili razpoloženje muslimanskega sveta. Zastopniki muslimanskih držav so sodelovali na palestinski konferenci v Londonu, sporazum med židovsko ter arabsko delegacijo je bil sklenjen v Egiptu po prizadevanju egiptovske vlade, v soglasju z vladami arabskih držav.

V tej situaciji je razumljivo, da je sklicana konferenca držav prednjazajškega pakta z namenom, da prouči način sodelovanja med državami Srednje Azije in angleškim mirovnim blokom. Uspeh te konference je zagotovljen; Turčija je že v mirovnem bloku in kot taka izredno važen član Prednjazajške zveze, ker omogoča vez med zapadnim in vzhodnim delom bloka. Te zveze ni brez Dardanel. Stoletno jabolko evropskih sporov, posebno še sporov med Anglijo in Rusijo, je danes trdno v turških rokah. Stara rivala si ga ne želita več prisvojiti. Dardaneli so in ostanejo v rokah Turčije, ki jih stavlja danes na razpolago evropskemu miru. Stavlja jih utrjene, kakor je to omogočil mednarodni sporazum v Montreuxu. Sporazum v Montreuxu je bil mogoč, ker je Turčija pokazala, da je in hoče ostati gospodar svojega ozemlja, pa tudi, ker so druge sile turško suverenost priznale. Pred dvema letoma že je nacionalna Turčija Kemala At-Turka dokazala, koristnost svobode malih narodov za Evropo.

S pristopom k mirovnemu bloku pa ni stavlja Turčija v službo miru samo Dardanel, temveč tudi svojo modernizirano armado. Njeno tesno zavezništvo z Grčijo omogoča mirovni bloku nadvlado v vzhodnem delu Sredozemlja. Z vodilno vlogo med islamskimi državami utegne Turčija pritegniti k mirovnemu bloku tudi ves arabski svet, ki nima interesa, da zamenja ostanke ekonomske odvisnosti od zapadnih velesil za mnogo večje nevarnosti.

Angleški mirovni blok bo tako dobil med Azijo in Evropo novo ogromno oporišče, drugo obrambno linijo, kot pravijo angleški listi. Oporišče, ki je važno po svojem strateškem položaju, pomembno po vojaški sili, predvsem pa neizbrisno po glavni surovini — petroleju. Kot pri vsej svoji akciji za ustanovitev mirovnega bloka, mora angleška diplomacija seveda tudi v tem delu premagati še številne težave, spraviti v sklad različne interese, kar se ji bo brez dušnega posrečilo. Mir v Evropi bo tako našel novo oporo za nadaljnji razvoj gospodarskega sožitja — in napredka. J. P. (Pariz).

IZMENJAVA OBISKOV

RIM, 27. aprila. Vest o obisku kneza Pavla v Rimu se potrjuje. Obisk kneza Pavla se bo izvršil med 15. in 25. majem. Piemontski princ bo vrnil obisk v Beogradu poleti. V uradnih jugoslovenskih krogih zatrjujejo, da gre za obisk normalnega značaja, ko izmenjata obiske dve sodobni dinastiji.

Vojaška dolžnost v Angliji

VCERAJ JE CHAMBERLAIN OBJAVIL SKLEP POSLANSKI ZBORNICI. OPOZICIJA SE JE POJAVILA SAMO PRI LABURISTIČNIH POSLANCIH.

LONDON, 27. aprila. Ministrski predsednik Chamberlain je podal včeraj popoldne v parlamentu deklaracijo o uvedbi splošne vojaške obveznosti v Angliji. Zakon bo veljal 3 leta, vpošlicani pa bodo za enkrat samo mladeniči, stari 20 in 21 let. Na nabor bo tako poklicanih okoli 310.000 obveznikov, potrjenih pa jih bo po splošni sodbi okoli 200.000. Služba bo trajala za enkrat 6 mesecev, nakar se bo lahko vsak sam odločil, ali stopi v tri in četrtletno službo teritorialne vojske, ali pa v rezervno. V zvezi s tem bosta izglasovana tudi zakona o rezervni vojski in pomorskih četah. Prostovoljski sistem bo pridržan rezervni vojski in pomožnim četam, tako da z uvedbo vojaške dolžnosti prostovoljski sistem ne bo ukinjen, ampak samo izpopolnjen. Chamberlain je utemeljeval uvedbo vojaške dolžnosti s tem, da nova vojna ne bo izbruhnila v tednih, ampak v nekaj urah, zato sedanja položaja dejansko ni pravo mirovno stanje in Anglija mora biti vsak trenutek pripravljena, da odgovori na napad. Vsi ukrepi so pa le začasni, dokler nevarnost ne mine. Dalje je pa najavil Chamberlain tudi napoved zakona o vojnih dobaviteljih. Z vsem tem se ne utrjuje le varnost Anglije, ampak tudi samozavest in zaupanje zaveznikov. Po Chamberlainovi izjavi se je razvila debata. Proti uvedbi obveznosti so nastopili prav za prav samo laburisti (delavska stranka), kar je vzbudilo senzacijo, saj so bili doslej prav oni najbolj glasni zagovorniki energičnega nastopa. Gre pa očito za strankarsko demagogijo. Kot govornik laburistov je nastopil major Attlee.

Odmev angleškega koraka

NAVDUSENJE V FRANCJI, ZADOVOLJSTVO V AMERIKI, RUSIJI, POLJSKI IN DRUGOD. OMALOVAŽEVANJE V ITALIJI IN NEMCIJI.

LONDON, 27. aprila. Vlade Francije, Rusije, Amerike, Nemčije in Italije so bile včeraj uradno obveščene o uvedbi splošne vojaške dolžnosti v Angliji. Veleposlanik Henderson je izročil v Berlinu o tem posebnih aide-memoire. Vtis je povsod enak. V Franciji je zavladalo velikansko navdušenje, v Ameriki splošno odobravanje in tudi v Rusiji so zadovoljni, saj je prav sovjetska vlada stavila obvezno službo v Angliji med pogoje za pristop k obrambnemu bloku. Tudi na Poljskem, v Romuniji in drugod je zaupanje v Anglijo močno okrepjeno. V Italiji skušajo korak Anglije omalovaževati in pravijo, da gre le za m. never pred Hitlerjevim govorom, kar pa bo ostalo nam brez vpliva, ker je vsako zastraševanje iluzorno. Novi vojski se v 6 mesecih ne bodo naučili uporabljati modernega angleškega orožja. Berlin je reagiral razdraženo in pravi, da pomeni le povečanje napetosti, čeprav se Nemčija t. kih slabotnih groženj ne boji. Nemčija ni pripravljena na prav nobene koncesije in se ne bo dala z ničesar vplivati. Listi pišejo omalovažujoče o vojaških sposobnostih Angležev. PARIZ, 27. aprila. Tudi danes je glavna pozornost pariškega tiska posvečena uvedbi splošne vojaške dolžnosti v Angliji. »Petit Parisien« pravi, da je sedaj konec negotovosti, ki je kakor mora težiti Evropo. »L'Epique« podčrtuje kolosalni pomen včerajšnjega angleškega koraka, ki predstavlja za Anglijo pravo revolucijo. Vsi, ki so gradili svoje načrte na dejstvo, da je odpor Anglije le bluff in da bo Anglija še nadalje sprejemala kapitulacije kot dovršena dejstva, so gradili na pesku. »L'Excelsior« pravi, da ni navada Angležev, da bi ne držali besede. To pa so dali Holandski, Belgiji, Švici in Balkanu. Zato so pristopili k mobilizaciji vseh svojih sil. Anglija bo že v kratkem glede splošnih priprav na nivoju totalitarnih držav, le s to razliko, da svojih rezerv sploh še ni načel, dočim so jih one že skoraj porabile. »L'Echo de Paris« pravi, da je Anglija počistila mizo. Izvedla bo garancije, čim bo nastopila potreba.

Noben napad ne bo več mogoč

HELSINKI, 27. aprila. Na povratku v London je podal ruski veleposlanik Majski uradnikom v Helsinkih važno izjavo o angleško-ruskim pogajanjih. Majski ima s seboj odgovor ruske vlade na angleške predloge. Veleposlanik se je zelo povoljno izrazil o dosedanjem poteku pogajanj in je prepričan, da v bodoče noben napad ne bo več mogoč. Pred prihodom v London bo Majski obiskal še Pariz, da o vsem informira ruskega pariškega veleposlanika Suriča.

Za federalizirano Evropo

LONDON, 27. aprila. Novo imenovani angleški veleposlanik v USA, Lothian, ki je znan pobornik federalistične ureditve Evrope v eni sami državi, je imel včeraj govor, v katerem je poudaril, naj se vsi svobodoljubni, demokratični narodi združijo v konfederacijo, ker jim bo le tako zagotovljen naradni obstoj in relativno najpopolnejša neodvisnost. Svetovni mir potem ne bo več ogrožen.

Gafencu v Parizu

BOULOGNE SUR MER, 27. aprila. Sinoči je prisel semkaj romunski zunanji minister Gafencu in nadaljeval pot v Pariz. Pariški tisk podčrtava francosko-romunsko prijateljstvo.

PARIZ, 27. aprila. Romunski zunanji minister Gafencu, ki je sinoči prisel v Pariz, kjer ga je na kolodvoru dočkal Bonnet, se je sestal z njim davi ob 10. uri popoldne na prvo konferenco. Danes popoldne ob 3.30 se sestane Daladier in Gafencu. Ob 4.30 bo Gafencu sprejel v Elizejski palači prezident Lebrun.

HULL O MOŽNOSTI SPORAZUMA

WASHINGTON, 27. aprila. Tri dni pred Hitlerjevim govorom se je oglasil v Washingtonu Cordell Hull in poudaril, da ga ni težavnega problema med narodi, ki bi se ne dal na miren način poravnati.

VOJAŠKA KONFERENCA V PARIZU

PARIZ, 27. aprila. Ministrski predsednik Daladier je včeraj predsedoval važni konferenci v vojnem ministrstvu, ki so se je udeležili Bonnet, Piot, visoki komisar za Sirijo, generalisim Gamelin, Leger in drugi visoki uradniki zun. ministrstva.

VON PAPAN NA POTI V ANKARO.

CARIGRAD, 27. aprila. Takoj za odhodom namestnika ruskega zunanjega ministra Potemkina v Ankaru je prisel v Carigrad tudi že novimenovalni nemški poslanik pri turški vladi v. Papan, ki pa je takoj nadaljeval vožno proti Ankari.

GIBANJE ANGLEŠKEGA BRODOVJA.

MALTA, 27. aprila. Iz La Valette je včeraj odplule vse britsko sredozemsko vojno brodogojne na pomorske vaje blizu Egipta, Palestine, Cipra in končno Grčije. Eskadri angleških ladij sta že pripluli v grški pristanišči Salandro in Navarin.

POZIV ANGLEŽEM

LONDON, 27. aprila. Minister za civilno obrambo je včeraj znova pozval prebivalstvo, naj čimbolj pospeši obrambna dela.

POOBILAŠTILA PIERLOTOVI VLADI.

BRUSELJ, 27. aprila. Parlament je odobril vladi izredna pooblastila s 104 proti 84 glasovi. 5 poslancev ni glasovalo.

»PRINCE OF WALES«

CLYDE, 27. aprila. Dne 3. maja bo splovljena v morje 35.000 tonska linjska ladja »Prince of Wales«, ki bo mnogo hitrejša, kakor sta »Rodney« in »Nelson«. Imela bo 10 topov po 14 palev, 16 topov po 5 1/2 palev, protiletalske topove, proti bombam, minam in proti torpedom. bo še posebej zaščiten. Krstila bo ladjo princess royal (prestonolastnica), ki zavzema položaj waleskega princa.

Vremenska napoved. Močno oblačno, mestoma deževno, hladno, zmerni zapadni vetrovi. Najvišja temp. je bila včeraj v Mariboru 19,8, C, danes najnižja 6,8, C, opoldne pa 20,6, C.

Borza. Curih, 27. aprila. Devize: Beograd 20,14, Pariz 11,79, London 20,84, Milan 23,42, New York 44,5, Berlin 178,75, Budimpešta 87, Bukarešta 3,25, Sofija 5,40.

Domači zapiski

Jugos avija, činite j reda in miru v Podonavju in na Balkanu

Sestanek zunanjega ministra Cincar Markovića z nemškimi diplomati tik pred Hitlerjevim govorom v Berlinu bo velike koristi za nadaljnji razvoj trgovinskih stikov obeh držav, ugotavljajo »Novosti«. Jugoslavija kot važen činitelj reda in miru v Podonavju in na Balkanu uživa visok ugled in spoštovanje v mednarodni situaciji. Obkrožena od sosedov, s katerimi ima prijateljske stike, bo ostala Jugoslavija izven vseh ideoloških sporov in tako napreduje prispevala k okrepitvi miru v Srednji Evropi in na Balkanu.

Gangl odstopil?

Po poročilu »Slovenca« je Engelbert Gangl, prvi podstarosta Sokola kraljevine Jugoslavije, podal ostavko na svoj položaj. Do prihodnjega običnega zbora, ki bo čez mesec dni, ga bo zastopal drugi podstarosta dr. Belajčić iz Novega Sada.

Najprej grunt, potem pa h'ev

Dr. Mašek je vedel, da se bo pri razpravah o sporazumu nanizalo mnogo problemov. Toda kot praktičen gospodar je razumel stvar tako, da je treba najprej zagotoviti grunt, potem pride na vrsto hlevček, nato še kravica... Srbi, zbrani v SDS dobro vedo, da se poleg Hrvatov nimajo ničesar bati. Skupnica politikov je skušala zavirati delo s hujškanjem. Toda mi, piše »Hrvatski dnevnik«, nismo pesimisti ne optimisti, pač pa realisti in vemo, da leži glavna sila vse gonilnosti dejani v pravični stvari, ki jo zastopamo.

Samo po poti sporazuma

Politika sporazuma je edina pot, po kateri se lahko urede naši notranji spori na splošno zadovoljstvo srbskega in hrvatskega naroda ter v korist države. Zati s te poti, bi pomenilo izpostavitvo državo težkim preizkušnjam. Porušili bi s tem veliko sporazumno delo, ki je celotno temeljilo v dušah vsega naroda, ugotavlja sarajevska »Jugoslavenska pošta«.

Nadomestek za Balkansko zvezo

Napovedi, da se bo Balkanska zveza v kratkem razšla in napravila prostor novemu bloku držav Italije-Jugoslavije-Bolgarije-Madžarske, so preuranjene, ugotavlja »Frankfurter Zeitung«. Obstaja pa upanje, da bo le mogoče preprečiti Jugoslavijo o ugodnosti takšne zveze, kajti Nemčija je odjemalec skoro polovice jugoslovenskega izvoza. Morda bi se pozone dal nacionalni interesi teh držav spraviti v sklad, meni list.

Katera ideja bo zmagala

Že v svetovni vojni je bila ideja predsednika Zedinjenih držav, Wilsona, močnejša od vseh topov, tankov in letal. V prihodnji vojni ne bo zmagovala ideja tistih posameznikov, ki sede v ministrskih kabinetih in ki izzivajo ljudsko klanje, temveč zmagovala bo volja tistih brezpartijskih, tlačnih milijonov kmetstva in delavskega prebivalstva, ki si ne žele podiranja tujih hiš in prelivanja krvi, pač pa miru, svobode in socialne pravičnosti, piše preprost kmet v »Podravske novine«.

Postopna unifikacija plemen

Mi verujemo, da bo čas brez kakršnih koli diktatorov privedel do unifikacije naših plemen in da bo bodočnost ustvarila novega človeka, ki bo nosilec ideje čistega, iskrenega jugoslovanstva, piše splitski tednik JRZ »Država«.

Zgodovinske ure Juž. Slovanov

Razgovori v Zagrebu naj bi se čimprej končali tako, da bi Jugoslavija ostala enakopravna zajednica treh ravnopravnih narodov. Ni važno, ali bo kakšno mesto in kraj pripadel Srbom ali Hrvatom, bistveno je, da pride čimprej do sporazuma. Žrtve bodo morale biti na obeh straneh, naše odnose z Bolgari pa moramo postaviti na povsem druge temelje. Sedanjí pakt o »večnem prijateljstvu« ne zadostuje, ugotavlja novosaški »Dan«.

Novice

Martin Brezovnik kriv ali nedolžen?

Zanimiv razplet in obnovitveni razpravi proti Brezovniku, ki je bil obsojen na dosmrtno ječo

Celje, 27. aprila. Za obnovitveno razpravo proti Martinu Brezovniku iz Šmartna ob Dravi je vedno večje zanimanje. Včeraj je množica ves dan poslušala zelo zanimivo zaslišanje prič, ki je bilo mestoma kar dramatično.

O zaslišanju obtoženca smo že včeraj poročali. Sledila je nadvse zanimiva izjava zdravnik izvedenca z inštituta za sodno medicino v Zagrebu dr. Spoljara. Ta je do podrobnosti proučil primer smrti Helene Repičeve, ki so jo našli obešeno na neki smrekovi vej. Dejal je, da absolutnih dokazov za umor ali za samomor ni, pač pa je velika verjetnost za samomor. Ta vtis je dobil tudi pri čitani zapisnika o obdukciji pokojnice.

PREGLED USODNE VEJE

Branilec dr. Komarivi iz Maribora je nato predlagal, da se izvrši sodni ogled veje, na kateri je bila Repičeva obešena. Ogled naj se izvrši z lupo. Sodni dvor je nato res z lupo pregledal to vejo in ugotovil, da so vlakna skorje potegnjena na tisto stran, na katero je vpleto pokojnično truplo, s čimer naj bo dokazano, da se je Repičeva sama obešila. Sodišče je tudi dopustilo fotografiranje tega dela veje. V ta namen je popoldne priselil iz Maribora amaterski fotografski specialist g. Lortti, ki je s posebnim aparatom in s posebnim objektivom v dvorani slikal to vejo. S povečavo bodo vlakna jasno vidna, kar bo za presojo velikega pomena. Po branilcu predlagano rekonstrukcijo obešenja je sodišče zavrnilo.

OČE BRANI SINA

Ob treh popoldne se je prekinjena razprava nadaljevala. Pričelo se je zaslišanje prič. Prvi je bil zaslišan obtoženec oče Anton Brezovnik, ki se je ves čas razprave jokal. Dokazoval je sinovo nedolžnost. Zatrjeval je, da je sin žrtel krojača Arniča in Ivana Dobrovca, ki da je bil slepo orodje podjetnega, četudi pohabljenega Arniča.

OBREMENILI PRIČI POBEGNILI

Zelo dramatično je bilo nato zaslišanje invalida Arniča. S povešeno glavo je stal pred predsednikom in nervozno mečkal svoj kloboč. Videlo se je, da je nemiren. Govoril je osorno in nezaupljivo. Senzacija je povzročila njegova izjava, da sta glavni obremenilni prič Ivan Dobrovac in Jožef Partik pred razpravo pobegnili v Nemčijo. Arnič je pripovedoval, da sta pokojna Helena Repičeva in njena mati, ki je že 22 let ločena, stanovali pri njem in mu gospodinjili. Izgledalo je, da je bil Arnič v Heleno zaľuben. Zato za je peklo razmerje z obtožencom, zaradi česar je tudi razumljivo njegovo obremenilno pričanje proti Brezovniku in njegovo »detektivsko« udeleževanje po zagonetni smrti mlade Helene. Po njegovem pričevanju mu je pokojnica večkrat tožila o svoji nesreči, ker je bila noseča. O Dobrovcu, ki je bil do nedavnega njegova desna roka, se je Arnič zelo slabo izražal. Pravil je, da bi mu niti gumba ne zaupal in da je veliki omahljivec, ki govori zdej to, takoj nato pa obratno.

Obtoženčeva sestra Marija Šumljakova je pripovedovala, da ji je pokojna Helena večkrat pripovedovala, kako je nesrečna in da bo napravila samomor. Dobrovca da je govoril ljudem, da je imela Helena razmerje tudi z Arničem in tretji drugimi moškimi.

Ivan Poznič je dejal, da je kritičnega dne videl, da je obtoženec prišel okoli sedme ure zvečer domov, kar dokazuje njegov alibi, tako da ni mogel biti na kraju usodnega dogodka. To trdi tudi obtoženec in isto so potrdile še druge prič.

Značilna je bila izpoved prič Jakobca Sereja, ki mu je glavna obremenilna priča Ivan Dobrovac pripovedoval, da bi za nekaj tisočakov nagrade lahko rešil Brezovnika ječo.

V zelo slabo luč je spravila Arniča izjava Ludvika Remca, ki mu je Arnič pripovedoval, da bi za nekaj žurlov dokazal obtoženčovo nedolžnost. Vse to kaže, da sta imela Dobrovac in Arnič posebne namene proti Brezovniku in sta

ti dve osebi najbolj zagonetni v celnem procesu. Njuna verodostojnost se vedno bolj krha.

ČE PRICO PEČE VEST...

Vrtučnik Matevž je izpovedal, da je nekega dne po Brezovnikovi obsodbi prišel k njemu Dobrovac in mu tožil, da ga peče vesti, ker je krivo prisegel zoper obtoženca in da hoče to veliko krivico popraviti. K temu da ga je nagovarjal invalid Arnič in mu za nagrado sešli nove hlače. Med temi izjavami je postajal Arnič vedno bolj nemiren in je zdaj pa zdaj odskriljal s svojo leseno nogo pred senat, hoteč ugovarjati.

Za samomor Helene Repičeve govori tudi izjava Alojza Dobrovca, ki mu je pokojna večkrat zatrjevala, da je nesrečna in da si bo sama končala življenje.

PO KRIVEM OBDOŠLJ BREZOVNIKA
Nato je bil zaslišan Alojz Brezov-

nik, obtoženčev bratranec, ki mu je Dobrovac tudi povedal, da je po krivem obdošlji Brezovnika. Prosil ga je, naj ga spremlja k orožnikom, kjer bo vse priznal in povedal resnico. Res sta odšla na orožniško postajo v Gornji grad, kjer je Dobrovac skesano priznal, da je krivo pričal zoper obtoženca in to po nagovarjanju invalida Arniča. To je potrdil tudi zaslišani orožniški podnadrednik Alojz Lencart, ki je napravil o tem zapisnik.

Zadnja je bila zaslišana pokojnična mati Elizabeta Repič. Dejala je, da je Helena že od 6. leta naprej pri tujih ljudeh. Njen mož živi z neko ciganko. Njena izpoved se je skladala z Arničevimi, zato je tudi njena verodostojnost omajana.

Nekoliko po sedmi uri zvečer je predsednik dr. Vidovič zaprisegel prič, nakar je bila razprava prekinjena.

Modernizacija slovenskih cest

DRUŠTVO ZA CESTE ZAHTEVA TAKOJŠNJO MODERNIZACIJO CESTE
MARIBOR—SLOVENSKA BISTRICA IN ZGRADITEV MOSTU ČEZ DRAVO
PRI PUJU

Na drugem letnem običnem zboru Društva za ceste v Ljubljani so zborovalci ugotovili, da raste v javnosti zanimanje za cestna vprašanja in da se kaže s strani države in s strani banovine prizadevanje, da se naše ceste čimprej izboljšajo. Na lanskem kongresu cest, ki je bil organiziran ob priliki razstave cest na ljubljanskem velesejmu je bil postavljen šestletni načrt za modernizacijo vseh glavnih cest v državi. Po tem načrtu bi se morala zgraditi tudi nova sodobna cesta, ki bi vezala Slovenijo z Jadranskim morjem. Zbrani zborovalci so v resoluciji na gradbeno ministrstvo zahtevali, da bi se dodelile cestnemu skladu za modernizacijo mest vse one javne datjave, ki jih določa cestni promet kot tak. Te datjave so predvsem carina na goriva in vozila ter trošarina na bencin.

Resolucija zahteva v nadaljnjem, da se v interesu pospeševanja turizma in glede na obsejni položaj začne v Sloveniji takoj z modernizacijo cest, predvsem pa

je potrebna taka modernizacija državne ceste Maribor—Slovenska Bistrica. Zadnja cesta je prava ovira za cestni promet ter bi bil že skrajni čas, da se začne takoj z deli na tej progi. Prav tako so zahtevali zborovalci zgraditev mostu čez Dravo v Ptuj. Ptujski most je lesen ter že dolgo več ne odgovarja prometnim predpisom. Promet na njem je zaradi vednih popravil stalno oviran.

BRZOVIAK IZTIRIL IN ZAČEL
GORETI

V Južni Srbiji se je med postajama Kusanik in General Janković utrgala skala in se zvalila na progo. Malo za tem je privozil po progi brzovlak, ki je vozil iz Uroševca. Nesreča je bila zaradi noči skoraj neizbežna. Vlak je vrglo iz proge, istočasno pa se je zaradi močnega sunka vnela nafta v cisterni. Nastal je požar, ki je uničil službeni voz in še štiri vagona. Človeških žrtvi ni bilo, je vlakovodja in spredovnik sta zadobila težje opekline.

o. Napadel je pos. sina Martina Šterna v Rančah Anton Meglič in ga poškodoval po glavi in nogi.

o. Ponesrečena propaganda pri Sv. Marijeti nize Ptuja. Par dni pred birmo so ponorili neki predrežni pomazani cerkev, šolo, prosvetni in gasilski dom ter nekatere druge hiše z nekimi čudnimi znaki in propagandnimi napisi. V vsem prebivalstvu je nastal spontano ogorčen odpor, to tem bolj, ker so ravno te hiše bile pred kratkim popolnoma prenovljene. Tukašnji kmetje so brezizjemno zavedni Slovenci, znajo ceniti in braniti svojo narodno svobodo ter bodo v bodoče sami obračunali z vsakim predrznežem.

o. Karambol na nevarnem ovinku. Zaradi preozke ceste je na ovinku banovinske ceste Gornja Radgona—Radenci pri Šatovi izgnili s ceste dvoprežni voz, po sestice Frančiške Košarjeve in ga zdobil mariborski avtopodjetnik Anton Goleš, ki je vozil slatinsko vodo iz Radenc. Na omenjenem ovinku je prišlo že do več prometnih nesreč, zato bi bil že skrajni čas, da bi cestni odbor ovinek razširil.

o. Uboj v vinogradih. Franc Lebar in Franc Biro iz Gaberja sta bila v vinogradu in se v prijateljskem razpoloženju napila. Med poljo proti domu pa sta se malo čimeno prijetljiva zaradi neke malenkostne sporekla in stlepa. V pretepu je udaril Lebar Bira tako nesrečno, da ga je ubil.

o. V smrt zaradi neozdravljive bolezni je šel v zdravilišču v Topolšnici bivši uradniški pripravnik finančne kontrole v Skopju Marko Jelič; obesil se je na vrvico električnega zvonca.

Celje

o. »Večernik« dostavljan v Celju in daljnji okolici naročnikom takoj po prihodu popoldanskega brzovlaka na dom. Naročite se.

o. Napredovanja pri celjski pošti. Pri celjski pošti so napredovali za inspektorje v 5. skupini višji kontrolorji Wagner Viktor, Gams Ivo, Hočvar Mirko in Rihteršič Albina. Za višje kontrolorje v 6. skupini so napredovali kontrolorji Kupec Anka, Friedl Leopoldina, Dellamea Albina, Slant Srečko, Grobelnik Vinko, Rabič Marja, Faganelli Mara, Lenko Anica in Turk Marija.

Pačnja Vas varuje razočaranja
Zato že pri nakupu Aspirin tablet pazite na »Bayer«-jev križ, kajti brez tega znaka ni Aspirin.
ASPIRIN
TABLETE
Cilias reg. pod 5. število 32620 od 1. XI. 1938.

c. Umrla sta v celjski bolnišnici 42letna posestnika Terezija Krivic in 42 letna občinska reva Amalija Jeršič iz Vitanja.

c. Nesreča v kamnolomu. Včeraj popoldne se je v kamnolomu pri regulaciji Savinje v Celju ponesrečil 40 letni delavec Henrik Zohar. Pri delu mu je padel velik kamen na desno nogo in mu jo zdrobil. Prepeljali so ga v bolnišnico.

c. Za prireditve II. Celjskega kulturnega tedna je v Celju izredno zanimanje.

c. Mariborska cesta potrebna popravila. V neposredni bližini mestnega središča je se bolj vidno izredno slabo stanje Mariborske ceste, ki zaradi tisočih kotanj skoraj ni več sposobna za promet z motornimi vozili. Celjani se sprašujejo, kdaj bodo odgovorni ljudje to videli in nedostatek odpravili.

c. Idejne skice regulacijskega načrta za Celje. Celjska mestna občina je razpisala nagradni natečaj za izdelavo idejnih skic regulacijskega načrta mesta Celja, za kar je med tehnikami v celji državi izredno veliko zanimanje. Prijavilo se je že več tehnikov iz Ljubljane, Beograda, Zagreba, Skopja in Sušaka. Določeno so nagrade 20 tisoč dinarjev, 15 tisoč dinarjev, 10 tisoč dinarjev in štiri nagrade po 3 tisoč dinarjev. Potrebni kredit je celjski mestni svet že odobril. Skice je treba poslati celjski mestni občini.

Ptuj

p. Mestno poglavarstvo v Ptuj opozarja kmetovalce, ki nameravajo pripraviti posevek žita in krompirja za priznavanje osrednjim komisij za semenogojstvo, da je čas do 20. maja. Priznavali se bodo tudi posevki domačih sort, predvsem ri in ovs.

p. Premulni je 18 letni po sinu Feliciano Franc iz Gradiške pri Vurberku.

p. Avantgardistično gledališče v Ptuj, ki je edinstveno v Sloveniji in ki ga vodi mladi in sposoben avantgardist g. Žizek Franjo, si je za tekočo sezono izdelalo nastopni repertoar. Doslej smo že imeli pet premier. Vsaka je bila svojevrsna. Najbolj pa so občinstvo vsakokrat iznenadile zares svojstvene režije. Prva je bila »Matčice se ženi«, ki je bila prva slovenska drama. Druga »Lepa Vida« v proslavo 20 letnice Gankarjev smrti. Tretja sodobna politična satira »Detektiv Meglar«, četrti protivojna tragedija »Kdo je kriv?«. Peti srednjeveška farsa »Burka o jezicnem dolarju«. Šesta premiera pa bo »Deseti brat« Jurčiča, po predelavi režiserja Žizeka Fr. To je že četrta predelava, ki pa nam bo kljub temu gotovo spet prinesla svojevrstnost.

p. Zborovanje koles. društva »Zvonček«. Ptujski kolesarji so si letos izvolili novega predsednika Ilica Jožeta, mehanika na Ljubotermški cesti. Podpredsednik je vrtnar Vinčkovski Ivan, ki je bil do zdaj skozi vsa leta od ustanovitve »Zvončka« njegov predsednik. Gospodar je Ramešek Josip, ki obenem vodi tudi tajniške posle. »Zvonček« vrši na sportnem polju zelo pomembno delo. V poletju prireja izlete v mično ptujsko okolico. S tem vzdržuje najtesnejše stike s podeželskim ljudstvom, kar je še posebej važno v teh obmejnih predelih.

p. Tombola ptujskih gasilcev je predložena na udeležbo 30. aprila.

p. Kolo so ukradli čevljarju Matjašču Jožetu iz Ptuja, ko se je mudil v Mestnem vrhu.

»Ali ne bi bilo bolje, če snamem rama-kolo?«

Maribor

Da ne bomo utonili v cestnem prahu

Če cest in ulic ni mogoče tlakovati, naj jih občina vsaj katranizira!

Posebnost zase je v Mariboru cestni prah, ki postaja vedno večja nadloga, ki brez razlike biva vse plasti prebivalstva. Komaj teden, dva ni dežja, že leži na cestah nad prst debela plast prahu. Če švigne mimo voz ali celo avto, se dvigne cel oblak prahu. Pred njim ni prav nič varno, imej okna še tako dobro zaprta, na cestah z velikim prometom ti prodre tudi skozi še tako tanke špranje in ga je polno v stanovanju. Vsi že težko čakajo dežja, že zato, da bi ceste malo oprali in za par dni odpravili to nadlogo.

Kaj storiti? Možnosti je dvoje, da se prah zmanjša na minimum: ali ulice sproti čistiti in prah, ki se drobi pod kolesi vozil, odvažati, ali pa usposobiti ceste, da se ne bodo tako močno prašile. Prva možnost je seveda izvedljiva, stala bi pa milijone na leto, ker bi morala mestna občina stalno zaposliti več sto delavcev, ki ne bi delali drugega kot škropili in potem pometali ulice. Druga možnost pa je preventivna, in ta je tudi v Mariboru izvedljiva, in to brez prevelikih izdatkov.

Mestna občina mariborska naj si vzame za zgled ljubljansko, kjer tudi niso vse ulice tlakovane. Tam se bodo sedaj netlakovane ceste in ulice periodično ka-

tranzirale. Prometna pota dobre razmere precej debelo plast katrana, ki veže kamene drobce in preprečuje prah. Naša plinarja proizvaja precejšnje množine katrana, ki ga prodaja, kolikor ga sama ne porabi. Katran naj se destilira in potem naj se mu primeša nekaj bitumena,

in dobili bomo izvrstno snov za prevleko in preproje površine cest. Stroški nikakor ne morejo biti tako veliki, da bi bilo katraniziranje cest pri nas neizvedljivo. Če gre v Ljubljani, menda tudi v Mariboru ne bo nemogoče. Občani bodo magistratu za to hvaležni brez izjeme.

„Košaški spor“ še vedno razburja duhove

VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSODBO DRŽAVNEGA SVETA

V združeni občini Sv. Peter-Košaški-Krčavina je več tekstilnih tovarn, ki leže blizu občinske meje med temi občinami in Mariborom. To tovarne — Rosner, Jugosvila, Košaška, Mirim in Atama — plačujejo vse občinske davke mestu, čeprav niso na njegovem ozemlju. Košaška občina se čuti oškodovana za najmanj 100.000 din na leto. Mnenja je, da izgovor mesta, češ da leže tovarne v območju mestnega omrežja cest, ne velja, ker so to glavne ceste državne in vanje plačuje košaška občina prav tako v kaldrinskih fond kakor vse ostale. Zastopniki občine Košaški pravijo, da izda njihova občina na leto za revče 120.000 dinarjev in da iam pravo, pobirati na tem

ozemlju, kjer žive ti revčji, davke. V tem sporu mesta z okoliško občino je razsodila finančna direkcija v prid mesta. O tej razsodbi se je mnogo govorilo in se še mnogo govori. Upravno sodišče v Celju pa je odločil finančne direkcije razveljavilo in utemeljilo, zakaj ima okoliška občina pravico do pobiranja občinskih davkov v teh tovarnah. Na to razsodbo se ni pritožilo na državni svet mesto — tako pritožba velja 10.000 dinarjev —, temveč finančna direkcija kot državni urad. Oba interesita in košaški občani pričakujejo z zanimanjem, kako bo iztekla ta spor. Obenem pa se mesto bori, da bi se meje popravile tako, da bi omenjene tovarne pripadle v njegovo območje.

Če je kino zastoj...

KAKO SE LJUDJE ZABAVAJO PRI

NJE ni na svetu zastoj. Najmanj pa kino. Z eno izjemo, prosim! Zastoj je kino na Trgu svobode. Toda še ta ni čisto zastoj, če prav premislimo. Plačajo ga gledalci z nejevoljo, ko se pretrga trak baš pred viškom napetosti in se pokazejo reklame. Če bi gledalci plačevali, bi gotovo protestirali. Podarjenemu konju pa se ne sme gledati na zobe, pravi pregovor. Ljudje poplajkane nejevolje s smehom, množica se zazibuje in razide. Le najvdanejši oboževalci platina ostanejo in potrpežljivo čakajo konec reklamnega davka. In res! Prekinjem višek je tu! Ha, pa sta se le poljubila! (Kaj sta le počela med reklamami?) Drobni in večinoma razčepeni otroci stoje v dveh prvih vrstah in posejajo na pločnik z nogami na cesto, ko se utrudijo. Za njimi je pravo trenje. Tu je postavljen promadeti jez. Med branjevkami stoje pod kostanji gledalci, ki ljubijo mir in kolešarji, še bolj vzadi pa so lože. Praktični ljudje so obrnili klopi proti ulici in gosposko sede, kakor nikdar v drugem kinu... Ljubljenec uličnega kina zabava. Otroci v prvih vrstah se smejejo. Ljudje na pločniku, ki so vajeni tudi kina, kjer s plača, se smehljajo. Branjevka je zaslala pri delu in obdržala v rokah košaro sadja. Soferji ne dremajo, gledajo v

PREDSTAVAH, KI NIČ NE STANEJO

platno. Ljudje potrebujejo in hočejo duševne hrane! Zagrabijo tisto, ki se jim najbolj ponuja, ki jim je najbolj dostopna in ki jih odvraca od vsakdanjih problemov. — skli.

Iz angleškega krožka

V soboto, 29. t. m., bo ob pol 18. otvoritev novih reprezentativnih prostorov angleškega krožka v Gregorčičevi ulici št. 12. Zamisel je omogočila velikodušnost British Councila iz Londona. Svečanosti se udeležita tudi lektorja angleškega jezika iz Ljubljane, odlična prijateljica našega naroda, Mrs. F. S. Copeland, O. B. E. (oficirka Britanskega Imperija) in Mr. Lawrenson, novo imenovani lektor na ljubljanskem vseučilišču. Novi klubovi prostori so namenjeni v prvi vrsti čitanju angleških revij in časnikov, ki jih bo tu našli v bogati zalogi. Takoj po otvoritvi bo zanimivo predavanje Mrs. Copelandove o britanskem domačem življenju po vojni v prostorih »Vesne«, kjer bo prilepil angleški klub kot zaključek tudi čajanko. Ker obvlada naša odlična predavateljica tudi slovenščino, je pričakovati, da bo publika v velikem številu posetila redko prireditve.

Udobna cesta na „Grič“

V zadnjem času je dobil Maribor novo in lepo izletniško točko, ki se je bo maršikateri Mariborčan prav razveselili, ko jo spozna in odkrije vse njene ugodnosti in prednosti, ki jih ima pred maršikatero drugo okoliško postojanko, primerno za lep popoldanski sprehod ali za nekaj uric nedeljskega oddiha in razvedrila. To je »Grič«, ki se sonči na prijetnem holmcu sredi vinogradov in sadovnjakov in se razgleduje po dolinah, goricah in Pohorju. Nenavadno ugodna lega »Griča« nudi obiskovalcu kljub relativno neznamiti višini široke poglede na vse strani.

Vrednost te izletniške točke pa se je močno povečala, ko se lastnik »Griča« g. Andrej Oset ni ustrašil truda in žr-

tev, da bi ustvaril Mariborčanom res udoben potiček in moderno turistično-prometno postojanko. Zlasti pa je k temu pripomogla nova cesta, ki je bila prve dni končana in jo je zgradil g. Oset s pomočjo okrajnega cestnega odbora in krajevnih faktorjev, tako da bodo zdaj gostje in tuji lahko prihajali na »Grič« prav do vrha z avtomobilom.

Novi odpusti delavcev?

Košaška tekstilna tovarna namerava odpustiti 60 tkalcev. To svojo namero bo izvršila še ta teden, če ne bo mogla dobiti surovin, ki so ji zmanjkale.

Jubilejni koncert Glasbene Matice

V sredo, 3. maja, bo pevski zbor Glasbene Matice na sivešan način proslavil dvajsetletnico svojega plodnega kulturnega udejstvovanja. Kakor znano, se je Matični zbor porodil kot prvi slovenski zbor osvobodene Jugoslavije in nesel našo pesem po severni meji od mesta do mesta tja gor do Zrelca, pred vrata danes nemškega Celovca. Na Staterskem menda ni danes trga, kjer ne bi že nastopil ta zbor s svojim narodno spod-

budnim petjem in dvigal srca do najlepše narodne zavednosti. To delo, ki je danes ravno tako potrebno, bo započel tudi letos in popeval po vseh večjih krajih na naši severni meji. To je tudi glavni program za njegovo dvajseto leto. Mariborški publiki se bo predstavil s svojevrstnim programom. Pokazal ji bo namreč, kolikor se to pač da pokazati v okviru samo enega koncerta, rast ali razvoj slovenske pesmi od Gallusa do današnjih

nosilcev slovenske pesmi. Na vsak način bo koncert nad vse zanimiv in bo nudil vsakemu obiskovalcu nekaj posebnega. Sedanji dirigent pevskega zbora je po številu peti tekem 20 let. Posrečilo se mu je, da je od svojega nastopa sem prej že močno skrhani zbor zopet krepko pozivil, z večjo roko strnil prejšnje in nove pevce v skladno emoto in tako pripomogel, da je Glasbena Matica postala spet tisto idealno žarišče naše pesmi, kakor je bila to še pred nedavnim časom. Upajmo, da se mariborska publika z obilnim obiskom odzove vabilu in z njim dokaže, da ceni vse tiste prireditve, ki jih ji je tokom dveh desetletij Glasbena Matica skoraj stokrat pripravila s svojimi koncerti. Koncert bo v Sokolskem domu ob 20. uri. Vstopnice pri »Putniku«.

m. Umrl je v Mariboru kavarnar z. Rudolf Koritnik. Pogreb bo v petek ob 16. na mestnem pokopališču. N. p. v. m. l.

m. Koder spet v jetnišnici. Na dosmrtno ječo obsodeni Koder, ki je požrl več kosov železa in je bil v bolnišnici operiran, je bil večerjati proti polnočju na zaprtih nosilih prinešen spet v jetnišnico.

m. K poročilu o požaru v Slovenski ulici dostavljamo, da pred meseci ni gorelo na hodniku, ampak na nekem balkonu, kjer so se vnele cunjice in zaboji, kar pa seveda ni v nobeni zvezi z večeršnjim požarom.

m. Žoga mu je pretrgala čreva. 7-letni elektrotehnikov sin Franc Pušič se je igral z nekim fantom z žogo. Pri igranju pa mu je žoga priletela s tako silo v trebuh, da mu je pretrgala čreva.

m. Nogo je zdrobil kamen Ivanu Doklu, ko je v Kamnici nakladal kamenje na avto.

m. Kazalec je zmečkal stiskalni stroj delavcu Jožetu Karju.

m. Kazalec desne roke je odtrgalo pri delu kaznjencu Jožetu Gmajnarju.

m. 1300 din vredna slikarska sesalica je izgubila pomoči iz zaklenjene lesene barake v tovarniških objektih Avgusta Ehrlicha v Jezdarskih ulici.

m. Nezgodna v kurilnici. 57-letni delavec Matija Sojko iz Barvarske ulice je čistil lokomotivo v kurilnici državnih železnic. Ko je končal z delom in hotel po lestvi navzdol, se mu je znenada strli klin na lestvi. Sojko je padel vznak na cementna tla ter se močno poškodoval po rokah in nogah. Dobil je nadalje težje notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

m. Osem okostnjakov so našli dolejš delavci v jarku, ki ga kopljejo ob mestnem skladišču v Strmi ulici, da postavijo temelje za nov plot. Najdeni so je goli okostnjaki brez krst. Le na očeh ima vsak kamen, s katerim so židovski svojci zaprtili umrli oči.

m. Po stopnicah je padla in si zlomila desno nogo vdova po delavcu Marija Klethofer s Pobrežja.

m. Na zarjavel žebelj je stopil in se zastopil v otroškem vrtcu delavčev sin Pavel Svarc.

m. 400 din vredno gumijasto cev za vrtno škropljenje je ukradel neznan tat trgovcu Precu iz njegovega vrta na Jerovškovi cesti.

* Sokol I. priredi dne 7. maja ob 14. (2.) popoldne na telovadišču v Koseskega ulici velike javno tombolo v korist sokolskega doma. Tablice po 3 din. po tomboli velika ljudska veselica brez vstopnine; igra godba »Drava«.

* Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce na določbe § 65. zakona o zavarovanju delavcev, po katerih pridobi zavarovanec pravico do pokojnine ali invalidnine šele takrat, ko so zavarovalni prispevki dejansko plačani. Delodajalci, ki so s plačilom v zaostanku, nevarno ogrožajo koristi svojih delavcev in nameščencev.

* Kolesarsko društvo Poštalet priredi 30. aprila redni letni občni zbor v gostilni Mautner, Radvanje. Dolžnost je vsakega člana, da se zanesljivo udeleži. Nočna lekarniška služba: Dvorna lekarna pri Sv. Anehu, Glavni trg 20., tel. 20-05; Magdalenska lekarna, Kralja Petra trg 3., 22-70.

Kino

* Grajski kino. Veliki vohunski film »Tajni signal L. B. 17«. Willy Birgel in drugi odlični igralci.

Kino Esplanade. Največji muzikalni film »Mozart«. Življenje in ljubezen velikega mojstra Mozarta. Liane Haid, St. Haggard.

* Kino Union. Do vključno četrtka »Vstajenje ljubezni«, voini in ljubavni velifilm. Marcelle Chantal.

Mariborsko gledališče

Cetrtak, ob 20.: »Upniki — na plan«. Red A.

Petek: Zaprto.

Sobota, ob 20.: »Aida«. Red C. Gostovnja go. Mitrovičeve in Majdičeve. Zadržanje.

Nedelja, ob 20.: »Prodana nevesta«. Zadržane cene.

Nepreklicno zadnja predstava »Aida« bo v soboto, 29. t. m. Gostujeta ga. Mitrovičeva in gdč. Majdičeva, na vrsto pa pridejo abonenti reda C. Prijatelji te opere se opozarjajo, da dolgo vrsto let ne bodo več imeli prilike zopet slišati »Aida« v Mariboru.

Radio

Petek, 28. aprila.

Ljubljana: 11. Solska ura; 12. Odmevi iz naših krajev 13.20. Opoldanski koncert radijskega orkestra; 18. Ženska ura; 18.20. Za oddih; 18.40. Francoščina; 20. Koncert; 22.15. Angleške plošče; 22.50. Esperantisto predavanje. — Beograd: 12.35. Plezna glasba; 13.15. Zabavni koncert; 17. Vokalni koncert; 18.20. Jazz orkester; 20.40. Simfonijski koncert. — Sofija: 13.20. Zabavni koncert z lahko glasbo; 17.30. Vojaska glasba; 19.30. Masenjeva opera »Fidenc«. — Rim: 21. Giordanijeva opera »Fidenc«. — Berolmünster: 19.35. Prenos opere. — Bratislava: 19.30. Revija zabavnih plošč. — London Regional: 20.30. Ruska komorna glasba; 21. Veder glasbeni večer. —

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Amsterdam 2348,50 — 2386,50. Berlin 1777,12 — 1794,88. Bruselj 743,75 — 155,75. Curih 995 — 1005. London 206,87 — 210,07. New York 4401,75 — 4461,75. Pariz 110,80 — 119,10. Trz 232,70 — 235,80.

Effekti. Zagreb. Drž. papirji: vojna akcija 439 d. 4%, agrarji 38,50 — 40, 4%, sev. agrarji 59,60 — 60,75, 6%, beg. ob. 88 d. 8%, dalm. agrarji 88 — 85,50, 7%, stab. pos. 97,50 — 98, 7%, inv. pos. 96 — 98, 7%, Blair 88 — 88,50, 8%, Blair 98 — 100. Delnice: Narodna banka 7500 bl. PAB 205 — 212. Trbovlje 182 — 185.

Te večne radio motnje

Radiomotnje so v Mariboru na dnevnem redu. Iz neznanega vzroka pa poštna uprava ne ukrepa nikesar proti motilcem, vključno temu da pošiljajo lastniški radioaparati številne prošnje. Naj poštna uprava ne išče samo nepriljubljenih radioaparator, temveč naj posveti prvo in največjo skrb motnjam, ki onemogočajo od časa do časa vsakršno sprejemanje! Znano je, da poštna uprava točno pobira visoke pristojbine; na drugi strani pa zamenja prošnje naročnikov radioaparator. Ti zahtevajo, da se pošlje v Maribor strokovnjaka, ki bo našel motilce ter jih eksemplarno kaznoval. Pri tej priliki omenjamo, da je nemiren zlasti vogal Tyrševe in Krekove ulice.

Kultura

Stanko Cajncar: Potopljivi svet

Hrvatska dramska literatura pozna že izpred vojne Tucićevo dramo »Golgot«, ki jo so po vojni vprizorili tudi na mariborskem dramskem odru. V prvem dejanju vidimo samostanske brate, kako se zbirajo k molitvi, in med njimi odpadnika, ki ga izvabita mladost in pomlad čez mrzle zidove v svobodo življenja. Potem ga vidimo v tem življenju ob ženi, doživimo s njim njegovo bridko razočaranje ter se nazadnje vrnemo v svet spet za tiste samostanske zidove. In vse je kakor je bilo v začetku: zopet se oglašajo samostanski zvon, zopet se zberejo samostanski bratje in zopet se dvigne proti nebu tih molitev božje vdanosti.

Stanko Cajncar je obdelal isti motiv, samo da si je izbral namesto redovnika posvetnega duhovnika, telološkega prof. dr. Velnarja, in namesto Tucićeve dramatično-sentimentalne romantike nekoliko idejno realistično. Med tem torej ko je šel Tucić bolj v svet čustva in zunanjih odskih efektov, je šel Cajncar v globino ideje in notranjega dogajanja. Odrsko je »Golgot« efektnejša, miselno in psihološko je pa močnejši »Potopljivi svet«. Vendar oblika ni dramska, ampak vse bolj novelistična, in dramatični konflikti, ki se odigravajo skoraj izključno le v dušah, ne izhajajo iz nujnosti dogajanja, ampak iz nujnosti namena, ki si ga je avtor zastavil. Sicer pa je skoraj istotako tudi pri Tuciću »Golgot«: nobene nujnosti ni, da bi moral samostanski brat ali prof. Velnar naleteti v svetu prav na take in ne na drugačne ljudi, kakor nalezli. Zato je svet obeh del enostranski in bližji misteriju, kakor resnici drami.

Tisto, kar dviga »Potopljivi svet« nad »Golgot«, je pa naravnost pogumno tveganje odkritosrčnosti in sodobnosti, podarjena zlasti s socialno tematiko in problematiko. Zato je Cajncarjevo delo zares zanimivo, navaja h globljemu premišljevanju in kaže pristno slovensko duševnost, precej različno celo od najbližje hrvatske. Pozna se mu, da ga je napisal odkritosrčen človek in iztisnil vanj svojo globino. Tako ga je dojel in postavil na oder tudi režiser g. Vladimír Škrbinšek in nam pripravil vsestransko, tudi inscenacijsko in igralsko dobro predstavo.

Sam je prevzel vlogo duhovnika dr. Pavla Velnarja in ji dal ves potreben karakterni poudarek. S tem jo je odbrski približal gledalcu in napravil bolj življenjsko, kakor je v resnici. Izvrstno je prestala tekoč preizkušnjo gđ. Ema Starčevića v težki vlogi filmske igralkice in Velnarjeve žene Ljiljane Garnierjeve, na kateri sloni vsa teža dialoga posebno v prvem dejanju. Temu dialogu mora dati dramatično življenje šele igralka, in gđ. Starčević mu je dala: Ljiljanino sestro Vivilano je odigrala gđ. Majda Škrbinškova precej pristno, posebno v tret-

jem dejanju, a zadovoljivo je rešila tudi kočljive prizore tretjega dejanja. Karakterno dognan in tudi zunanje posrečen škof Ciril je bil g. Jože Kovič, močno plastično pa je upodobila tudi gđ. Elvira Kraljeva globoko verno knjižničarko Klaro Vignyjevo. G. Franjo Blaž je igral epizodno vlogo brezposelnega delavca, g. Lojze Stander pa škofovega sluga.

Gledališče je bilo pri premieri čisto zasledeno. Navzočni avtor je bil ponovno poklican pred zastor in je prejel lep lovorjev venec.

SPOMINU DRAGOTINA KETTEJA

Včeraj je minilo 40 let, kar je v Ljubljani komaj v 24 letu življenja umrl pesnik Dragotin Kette, prvi izmed štirih stebrov moderne: Kette, Murn, Cankar, Zupančič. Pokojnik je kljub svoji mladosti zapustil pesmi, ki bodo ostale večno dragocen delež v zakladnici slovenske literature. Ako bi nam ga bila usoda ohranila, bi bilo njegovo ime dandanes najbrže svetovno znano. Slava njegovemu spominu!

k Spiltsko gledališče v nevarnosti? V hrvatskih listih čitamo o nevarnosti, da se že določena subvencija za obnovitev spiltskega gledališča ne uporabi v druge namene. Pokrenjena je akcija, da se to ne zgodi. Gledališče je v Splitu tako potrebno, da je prav za prav sramota, da je sploh toliko let ostalo zaprto.

k. Gostovanja Zinke Kunčeve. Članica metropolitanske opere v New Yorku ga. Zinka Kunčeva je gostovala nedavno v »Aid« v Ljubljani in v Zagrebu, sedaj gostuje znova v Zagrebu in odide še v Beograd, nato pa na veliko turnejo po Evropi.

Sport

ZNP poziva klube k izstopu iz lige

Zagrebski nogometni podsavez je pozval vse ligaze na svojem področju, da mu pošljejo pismeno izjavo, da ne bodo več sodelovali v državnem prvenstvu, kakor so se svoj čas obvezali na izrednem občnem zboru ZNP-a. Na ta način izvajajo hrvatski sportniki konsekvence, ker JNS doslej še ni ugodil njihovim zahtevam.

SPOR GRADJANSKI(S) SLAVIJA(S) PO RAVNAN

Ker je sarajevska Slavija dala Gradjanskemu zahtevano izjavo, da obžaluje, da je prišlo do tega, da so bili njegovi igralci v Sarajevu blestrani, smatra Gradjanski spor s Sarajevčani za poravnani.

s. Slovenske kolesarske podzveze bodo imele v Celju svoje tehnični odbor. Na zadnjem sestanku je bil izvoljen pripravljali odbor za uslanovitev tega odbora, katerega dolžnost bo prireditelj banovinskega prvenstva in drugih večjih prireditelj, poleg tega pa bo v visoki meri pojačal zveze med slovenskimi kolesarji.

Od 1. maja dalje bodo »Večerniki« naročniki za din

10.000.-

ZAVAROVANI

za primer smrtne nezgode.

Kaj je storiti v primeru nezgode, podrobnosti g'ede izplačila odškodnine po zavarovalnici in druga pojasnila bomo objavili v sobotno-nedeljski številki »Večernika«

Jugoslavija — Iraka v Davisovem cupu

Koncem prihodnjega tedna se bo odigralo prvo kolo v Davisovem cupu, v katerem sodeluje 28 narodov, ki pa še ne bodo vsi nastopili v prvem kolu. V evropski skupini sodeluje 20 narodov, od katerih jih bo v prvem kolu nastopilo 8, in sicer: Jugoslavija: Iraka v Zagrebu, Romunija: Madžarska v Bukarešti, Poljska: Nizozemska in Varšavi in Nemčija: Švica na Dunaju. Ostali narodi evropske skupine so v prvem kolu prosti ter bodo nastopili šele v drugem. V severnoameriški skupini bodo v prvem kolu igrali Avstra-

lija: Meksika in Kuba: Kanada. Vsi narodi se za tekmovalje vestno pripravljajo, tudi naše moštvo ima v Zagrebu francoskega trenerja Vissaulta, ki prerokuje Puncetu, da bo v letošnjem tekmovalju najboljši igralec v Evropi. JTS je imel v načrtu tekmovalje Madžarsko v Zagrebu koncem tega tedna, pa ga je moral radi obolnosti igralcev odpovedati. Naša zmagala nad Iraki je skoro sigurna. Prihodnji nasprotnik bo zmagovalac v srečanju Romunija: Madžarska, predvidoma poslednja. Na Dunaju in v Varšavi so favoriti domačini.

NASA REPREZENTANCA ZA BUKAREŠTO

V okviru priprave za nogometno tekmo proti Angliji dne 18. maja v Beogradu bo odigrala naša nogometna reprezentanca dne 7. maja meddržavno tekmo proti Romuniji v Bukarešti. Postava, v kateri je precej igralcev Gradjanskega in Hajduka, je sledeča: Glaser, Milutin, Matošić I., Manola, Požega, Lechner, Šipos, Vujadinović, Lešnik, Matošić II. in Kokotović.

ZADNJE KOLO TEKEM ZA DRŽAVNO PRVENSTVO

Na sporedu so sledeče tekme: v Zagrebu HASK—Ljubljana (0:2), v Beogradu Jugoslavija—Hajduk (0:3) in BASK—Slavija (5:0); v Zemunu Zemun—Jedinstvo (0:3), v Varaždinu Slavija—BSK (0:9), v Skopju Gradjanski—Gradjanski (2:1). V oklepajih so rezultati jesenskih tekem.

EVROPA—AMERIKA

V sredo, 17. maja, bo v St. Louisu medkontinentalni boksarski dvoboj Evropa—Amerika. Doslej sta Nemčija in Poljska izjavili, da njuni atleti ne bodo sodelovali. Razlog temu je bojazen, da bi razni ameriški managerji izvabili mlade boksarje med profesionalce, deloma so pa menda tudi nezadovoljstvo z odločitvami sodnikov v Dublinu. Tudi prvaki Evrope v težki kategoriji Sved Olle Tunberg ne bo sodeloval. Evropsko moštvo je sledeče: mušja teža: Lethinen (Finska) in Nardcechia (Italija), bantam: Sergio (Italija), peresna: Dowdall (Iraka), lahka: Kanepi (Estonska), welter: Eric Agren (Švedska), srednja: Raadik (Estonska), polteža: Musina (Italija), teža: Lazzari (Italija).

s. SK Zeleničar bo v nedeljo gostoval v Murski Soboti proti SK Muri.

s. Atletska podzveza v Ljubljani je že odredila moštvo, ki bo tekmovalo v soboto in nedeljo v Trstu proti Julijski Benetici. Med odredjenimi atleti so tudi mariborčani Lužnik (Maraton) za kopje, Lončarič (Maraton) za tek z zaprekami na 110 m in skok v daljino, Hlad (Zeleničar) za met krogle, Šmerdel (Maraton) za skok ob palici in Gušnjak (Zeleničar) za skok ob klavici. Slovenska reprezentanca je ojačena z dvema Beograjdancema Klingom (100 in 200 m) ter Vučevićem (troskok, skok v daljino, met krogle in diska).

s. Nagrada za najbolj fair igralce. Zagrebški Gradjanski je uvedel nagrado za po dva igralca, ki bosta na koncu vsake prvenstvene sezone kot najbolj fair igralca njegovega moštva nagradjena. Letošnja nagrada sta prejela Glaser in Jazbinšek.

s. Zagrebški Gradjanski bo po svoji zadnji prvenstveni tekmi v Skopju nastopil enotedensko turnejo po Srbiji ter bo odigral prijateljske tekme v Leskovcu, Nišu in Petrogradu.

s. Nemčija bo odigrala 23. maja v Bremen meddržavno nogometno tekmo z reprezentanco Irake. V dosedanjih dveh tekmah je vsaka država zmagala po enkrat.

s. Svetovni redov v Jadranskem letstvu je določil cilj, ki ga postavil Nemec Bräutigam na progi Chemnitz—Jelatishe Aspern pri Dunaju. Bil je v zraku 5 in pol ure ter je prevozil 362 km.

s. Nogometne tekme angleške reprezentance proti Italiji, Jugoslaviji in Romuniji bo sodil belgijski sodnik Langenus.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

Warren je pogledal zid. Bil je gladek, kakor bi bil narejen iz stekla.

»Ali mislite, da sem ptič?« jo je vprašal. »Kako naj pa to plezam?«

»Saj je vendar lestva ob zidu. Ali je ne vidite?«

»Naj me obesijo, če... Vraga, saj je res! Toda kaj mi takšna lestva pomaga? Mislim, sem, da je prava, jesena. S to si ne morem pomagati.«

Ob zidu je visela drobna pletena lestva. Warren jo je prijel in se je začudil, kako lahka je. Narejena je bila iz svile. Takoj se mu je spet vse zazdelo močno sumljivo. Saj človek ne sreča prav pogosto sredi noči v zapuščenem parku lepega dekleta s tanko lestvo in vrvice! Vse je kazalo, da ni prišla samo slučajno na graščinski vrt. Za takšno pot se je treba že dobro pripraviti in iti dostikrat po njej da dobi človek toliko vaje in spretnosti, kolikor je je očitno imela ona. Mladi mož je pogledal na veliko, tiho poslopje, in kar nekako tesno mu je postalo pri srcu.

»Dovolj močna je.« mu je šepnila. »Prosim vas, pohitite!«

Warrena je streslo.

»Ne,« je rekel z odločnim glasom. »Pojdite vi naprej! Lestva bi se pod mojo težo morda pretrgala. Potem vi ne bi mogli uiti. Če dobe mene tu, ne bo nič hudega. Dobro opravilko imam in čisto vest.«

»Ne zaupate mi?« je grenko rekla. »Mislite morda, da sem tatica? Seveda, saj ni nič čudnega. Vse govori proti meni.«

Prijela je lestvo in Warren je moral obudovati njeno spretnost. Hitro je zlezla po njej navzgor.

»Zdaj ste pa vi na vrsti, gospod,« se je začel z vrha vrti prijeten glas.

Warren je res poskusil. Najprej se mu je levo zaplestje zapletlo v svileno vrh. Potem mu je zdrsnila noga. Tebebil je po tleh, kolikor je bil dolg in širok.

Pri drugem poskusu je imel več sreče. Dejal pa si je takoj, da se človek lahko na padalo bolj zanesa kakor na takšno lestvo. Hkratu pa mu je dekletova spretnost pričala, da sta morali biti deklet in lestva stari znanci.

Ko je prišel do vrha, je ona sedela na ozkem slemenu iz opeke, pokritem z mahom. Sedel je zraven nje.

»Nisem mislil, da se mi bo to plezanje posrečilo,« je dejal in se oddahnil.

Mokala je.

Lestva je bila pritrjena z gumasto zanko. Obrnila jo je in začela plezati po drugi strani navzdol. Ko je poklicala Warrena, ki je sledil, a zelo nerodno in počasi. Kar se eden je bil, ko je začutil trdna tla pod seboj. Pogledal je svojo spremljevalko, ki je zdaj že poskušala sneti lestvo. Kako spretna je bila pri tem! Dosti vaje mora imeti, si je spet mislil Warren.

»Poslušajte me zdaj!« je začel iznova.

»Hitro pojdiva, da naju nikdo ne vidi,« mu je odgovorila. »Tu ni nobenega drevesa, da bi se skrila. Komaj kakšen grm. Kaj je pa spet to?«

»Kaj? Ničesar nisem slišal.«

»Tamle pogledite,« je reklo deklet in pokazalo na zid.

Warren je zagledal neko belo prikažen, ki se je zibala trideset ali štirideset metrov od njega.

Stresel se je, potem pa se je posmejal.

»No, srečo imam!« je vzklisknil. »Moje padalo je. Mislim, sem že, da se mi je izgubilo. Pa je obviselo na zidu.«

»Morava ga vzeti s seboj,« je dejala deklet. »Nič ne sme zvedeti, da ste padli v Carringtonov park. Zato tudi vašega padala ne smejo najti. Saj me razu-

mete? Brez moje pomoči ne bi mogli oditi od tod, in ker ste obljubili, da o našem srečanju ne boste govorili, morate reči, da ste prileteli na zemljo kje na travnikih.«

»Res?« se je posmejal Warren. »Na vse pa tudi mislite!«

Spet sta hla vzdolž zidu in Warren je občudoval vitko deklet, ki je iznova hotelo pritrčiti lestvo na zidu. Prvi požkus se ji je ponesrečil, drugič pa je zanka je obvisela na majhnem okrajku in deklet je splezalo po lestvi. Vrvi padala so se bile ujele na hrupavi strehi.

Na Warrena je padel kup svile in ga zavil v svoje mehurje. Ko se je že izvil iz padala, je zaslišal vzklizenje sebe. Deklet je že snelo lestvo.

»Kaj pa je?«

»Nič. Malo sem se opraskala ob robidlu. Nič drugega,« je odgovorila.

»Poglejte!« je dejal Warren in prižgal električno svetilko.

Vedel je, da je bila lepa, toda ko jo je zdaj opazoval od blizu, je kar strmel. Nemir, ki ji je prej nekoliko pačil črte obraza, je izginil in se umaknil prijetnemu nasmešku. Njena usta, ki so bila napol odprta, so kazala dve vrsti kakor slonovina belih zob. Toda ta smeh je kmalu izginil. Z roko je segla za uho in ko jo je spet pokazala, so bili njeni prsti krvavi.

Liubezenska pošta na sirovih hlebcih

Nesrečnejš se je prijel za čelo in začel jokati. Vendar se je zdržal in na zunaj ni pokazal svoje jeze. Bil je pač trgovec in sklenil je, počakati, kaj se bo zgodilo. Posrečilo se mu je, da je kmalu naletel v mlekarino na ženo, ko je pravkar držala v

To je bil za Bruna zadosten »corpus delicti«. Kakor lev se je zadril na očeh: »Zgubi se mi pri tej priči izpred čeno! Glej, da te nikoli več ne bodo videle moje oči!«

Nesrečna žena je stopila k policijskemu komisarju in mu potožila svoje gorje. Poklicali so Bruna in jo za zasilnjak obeh se je vsa stvar pojasnila. Nežne ljubezenske besede na sirovi skorjii so bile namenjene trgovčevi prodajalki, ki jo je bil gospod pred dnevi odpustil, ker je bila nezanesljiva. Liza je z nohti le odstranjevala napisje, da bi se sir lahko prdal in da bi v hišah, kamor bi sir prišel, ne nastale silne tragedije ljubosumja, kakor pri vročerkvem trgovcu.

Mladi lordi, tatovi dragocenih draguljev

SENZACIONALNI KRIMINALNI PRIMERI RAZBURIAJO LONDON.

Detektivji Scotland Yarda so zaradi tatvin aretirali 23-letnega sina edina lorda Herberta Herveya in nečaka markiza Bristola, Viktorja F. C. Herveya, obenem s dvema mladima članoma Londonskega društva, Geofreyem Coopom in George-sonom Heringom. Hervey in Hering sta obdolžena, da sta ob priliki neke družabne prireditve ukradla dragulje v vrednosti 3000 funtov sterlingov, dalje da sta odnesla dragocenosti iz stanovanja neke gospe v vrednosti 2500 funtov sterlingov. Tatvina sугlednih grešnikov spominja na lanski dogodek, ko so prav tako mla-

Angleška javnost je zaradi tatvin mladih aristokratov zelo vznemirjena in upravičeno terja, da se zlikovci občutno kaznujejo.

Osem tisoč Angležev še ni videlo morja!

ZANIMIVA STATISTIKA Z BRITANSKEGA OTOSKEGA KRALJEŠTVA.

Vsi vemo, da je v Sloveniji mnogo stotisočev ljudi, ki še nikoli nisi videli morja. Presečenec so, kadar ga prvič ugotovijo. Da so pa najdejo tudi na Britskih otokih ljudje, ki vse življenje nisi videli zvezlice lučice, je rečeno. Šal je ameriški humorist Mark Twain hapisal o Angliji, da se tamkaj ne more nihče eni strani zvezice iz vode ne da bi na drugi strani kotalje že padel vanjo. Vendar so zdaj našli 8000 Angležev, ki ne vedo, kakšno je morje. In morje ni nikjer od notranjosti otokov odstranjeno več kakor 75 km!

V Ameriki se pohvalijo, da razen umobolnih nimajo človeka do 30. leta starosti, ki se ne bil vsaj enkrat poslužil avtomobila z telefona. Na Angleškem je pa 25% ljudi, ki jim je oboje nepoznana reč. Polovica Angležev še ni videla bankovca za pet funtov, četrtna otročnov še ni na ladji. Skoro 63% Angležev ni nikoli zapustilo domače grozdje milijon prebivalcev ne ve, kaj je zvočni ali ni film.

strani čevlja, boleča vnetja otežujejo hojo. Nastajanje kurjih oces preprečimo z umiranjem nog z mrzlo in toplo vodo, z rednim mazanjem z vazelinom ter sploh pazimo, da ostane koža voljna in mehka.

TO JE PRAVI OSEL

Videč, kako gredo posli »Zelenega osla« izvrstno, se je gajda odločil in izpremenil nile svoje gostilnice v napis »Pri generalu Suvorovu«. Tujci naj bi tako v tleh, kje je slavni general prenočil. N. vojščiki sosed je pa obesil nad svojo gostilno tablo »Pri zelenem oslu«. Zlato koš je torej zamenjal osel. To je spet razjezilo gospodarja pravega »Zelenega osla«, ker so se tujci ustavljali pri sosedi. Preostalo mu ni nič drugega, kakor da je pod sliko generala Suvorova napisal z velikimi črkami »To je pravi zeleni osel«.

— Pojdiva na partijo šaha.
— Ne, zdaj žalujem,
— No, pa vzemi črne figure.
— Ah, lepa gospodična, recite mi vsaj
pesedi, ki me bosta poneli v nebesa.
— Tako? No dobro! Pojdite tedaj in
obesite!

✕ Kurja očesa zakrivijo neprimer-
čevlji. Pogosto je kriva tudi nerodna ob-
ka noge, da dobimo žulje, čeprav imamo
normalne čevlje. Koža stalno pritiska na
čevljev, se odebeli, nastane kurje oko. Čim
bolj se kurje oko veča, tem bolj pritiska

V trdi borbi za svobodo

DANAŠNJE NADALJEVANJE PROCESA PROTI BREZOVNIKU KAŽE, DA BO
BREZOVNIK VERJETNO OPROŠČEN IN IZPUŠČEN NA SVOBODO

Danes toplotdne se je nadaljevala p
novna razprava proti Brezovniku t
bile na njej zaslišane nove priče. M
drugimi je bil zaslišan Ivan, Švarc, k
bil svoj čas z Brezovnikom v skupne
zapork; izpovedal je, da mu je Brezo
nik ves čas pripovedoval, da je ned
žen. Nadalje so priče izpovedale, da
pri razpravi pred leti 35-letni Arnič
med potekom razprave neprestan
razpravne dvorane na hodnik, kjer je
povedal pričam, da bi lahko Brezov
ka rešil, če bi dobil za to kakšno nagr
do. Slično je izpovedal Anton Jerše
je bil skupno zaprt z Dobrovcom. Za
njemu je Dobrovč pripovedoval, da
dobil od Arniča za nagrado obleko, k

je krivo pričal proti obtožencu. Jerše je nadalje izpovedal, da je Arnič že več priš nagovarjal h krivemu pričevanju. Ostale priče govorijo na splošno zelo slabo o glavnih obremenitvinih pričah, kakor o Dobrovcu, Arniču in Partu.

Razprava bo zaključena najbrže nocoj ponoči ob 11. uri, na kar bo razglašena razsodba, za katero vlada po vsem mestu in širši javnosti izredno zanimanje. Branilec dr. Komarovič je napol vse sile, da dokaže obtoženčevu nedolžnost.

n. Koncert slovenskih učiteljev v Dubrovniku. Prihodnji mesec odide iz Slovenije v Dubrovnik okoli 70 učiteljev. Učitelji bodo priredili 14. maja v atriju Turističnega doma koncert in položili venec na Gunduličev grob.

MALI OGLASI

CENE MALIN OGLASIM: V malih oglasih istakne svaka beseda 50 pari najmanjih pismovila oziroma tako kot oziame iz 1. a. —. Druzihe prekladi dopisovanja iz fentovostovih oglasih iz 1. a. na besedi. Najmanjsi znesek za vsak oglas je 100 pari. Dobele dake besede oziroma dvoslova. Quatani davek vsake besede oziroma dvoslova. Znesek za male oziame se plačuje takoli pri azorilni oziroma za vsa vstopila v oziame skual; azorilnim ali na no otiel polotolci na čekavni račun št. 11.409. Za vsa plačila odgovore glade malih oglasov se mora rtiitihi namaka za 3 dni.

Razno UMETNA GNOJILA kakor Cilski soliter, apneni dušik, superfosfat, kalijevo sol itd. nabavite pri Kmetijs- ki družbi, Meljska c. 12, tel. 20-83. 3203-1	Sobo odda DELAVKI sprejem na vso oskrbo v svojo sobo 280 dni mesečno. Krpanova 25, Studenci. 3689-7	Službo dobi KROJAŠKEGA POMOČNIKA ali pomočnico sprejem tako Cankarjeva 10. 3691-1
PONIKLANJE pokrmovanje predmetov vseh vrst dobro in poceni pri "Ru- da", Maribor, Trstenjakova ulica 5. 3544-1	OPREMIJENA SOBA s posebnim vzhodom se odda. Gregorčičeva 8-11. 3692-7	UČENEC se sprejme S. Forstnerič, ml. zarstvo, Motherleya ul. 18. 3699-4
BUČNO OLJE dobro in vedno sveže, nudi Tovarna olja, Maribor, Ta- borska 7. 3540-1	SOBO s številnikom oddam. Gribče- va ul. 3, Mele. 3693-7	POSTREŽKINJA srednjih let, poštena, se spre- me celodnevno z dobro pla- čo, Naslov v upravi lista. 3701-1
VINOTOC GLEBOV za Kalvarijo 7. odprt. 3690-1 ZA POMLAD lepo trajne koče izdeluje fri- zer Dobošič, Magdalenska 33. 3704-1	ODDAM PRAZNO SOBO Trubarjeva 7. 3700-7	Službo išče ISČEN SLUŽBO sluge ali skladiščnika z dobro mi spravičeli in z večletne prakso. Dopise na oglasno odd. lista pod znanko "Dobe- telefonista. 3456-1
Posest Prodaj GOZD Z ZEMLJO okoli 40 johov v bližini Ma- riborske koče ob banovinski cesti, Naslov v uravi. 3696-2	Sobo išče za dva gospoda, v novi hiši, z uporabo kopalnice, iščemo, Ponudbe pod "Središče me- sta" na upravo "Večernika", 3630-10 ISČEM OPREMIJENO SOBO z 2 posteljami z urobaro ko- palnico v bližini kadešnice s 1. majem. Vpraša se Sodna ul. 32, vrata 11. 3688-8	TRGOVSKI POMOČNIK mlajša moč, mešane stroke, želi službe za takol. Cen- po dbe na upravo pod "Zna- sljive. 3686-1 ISČEM SLUŽBO valena vseh bišnih del. Pan- ka Lovrenčič, Slovenska B- strica, mesto. 3703-3

Revme se boste rešili

v Varaždinskih toplicah. Eden dan Vas stane z vsemi
pristojbinami in kopeljo okoli din 65[—], za državne
uradnike in upokojece še ceneje. Prospekte pošilja
uprava kopališča

Varaždinske toplice

Ali spite dobra ???

Pri spalnici, katero ste kupili pri Klančnik-u, je to nepotrebno vprašanje.

Ivan Klančnik, Maribor, Mejna ul. 6, tel. 23-19

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem sporočamo v globoki žalosti pretržno vest, da nas je dne 26. aprila 1939, v 65. letu starosti, za vedno zapustil naš nad vse ljubljeni mož, oče, stari oče, stric itd., gospod

Rudolf Koritnik
kavarnar

Pogreb blagopokojnega bo v petek, 28. aprila 1939, ob 4. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v družinsko grobnico.

Sv. maša zadušnica se bo brala v frančiškanski cerkvi v soboto, 29. aprila 1939, ob 1/29. uri zjutraj.

Maribor, Dunaj, Scharding, Wels, Celovec, 27. aprila 1939.

Izd in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Konališka ulica 6. — Telefon uredništva šte. 25-67 in uprave šte. 28-67. — Poštni čekovni račun šte. 11. 409.